

**RADA
UNII EUROPEJSKIEJ**

Bruksela, 23 marca 2005 r.

**7619/1/05
REV 1**

CONCL 1

PISMO PRZEWODNIE

od: Prezydencja

do: delegacje

Dotyczy: **RADA EUROPEJSKA W BRUKSELI
22 i 23 MARCA 2005 r.**

KONKLUZJE PREZYDENCJI

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Brukseli (22 i 23 marca 2005 r.).

1. Posiedzenie poprzedziło wystąpienie Josepa Borrelli, przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, po którym nastąpiła wymiana poglądów. Przy tej okazji, przewodniczący Komisji przedstawił strategiczne cele Komisji na lata 2005-2009. Szefowie państw lub rządów przyjęli powyższe do wiadomości i z zadowoleniem odnotowali zgodność stanowisk Rady, Parlamentu Europejskiego i Komisji w kwestii priorytetów Unii, w szczególności w zakresie działalności prawodawczej na najbliższe lata.
2. Rada Europejska omówiła następujące kwestie:
 - I. Pakt Stabilności i Wzrostu
 - II. Śródkresowa ocena Strategii Lizbońskiej
 - III. Zrównoważony rozwój
 - IV. Zmiany klimatu
 - V. Międzynarodowy eksperymentalny reaktor termojądrowy (ITER)
 - VI. Przygotowania do szczytu ONZ we wrześniu 2005 r.
 - VII. Liban

o
o o

I. PAKT STABILNOŚCI I WZROSTU

3. Rada Europejska przyjmuje sprawozdanie Rady ECOFIN z dnia 20 marca 2005 r. (patrz: załącznik II) zatytułowane „Poprawa wdrażania Paktu Stabilności i Wzrostu” oraz zatwierdza zawarte w nim ustalenia i propozycje. Sprawozdanie stanowi aktualizację i uzupełnienie Paktu Stabilności i Wzrostu, na który składają się rezolucja Rady Europejskiej z Amsterdamu oraz rozporządzenia Rady 1466/97 i 1467/97. Zachęca się Komisję do szybkiego przekazania wniosków dotyczących zmiany rozporządzeń Rady.

II. OŻYWIENIE STRATEGII LIZBOŃSKIEJ: PARTNERSTWO NA RZECZ WZROSTU I ZATRUDNIENIA

A. STRATEGIA NA DZIŚ

4. Pięć lat po wprowadzeniu Strategii Lizbońskiej jej bilans jest niejednoznaczny. Obok niewątpliwych postępów, są również niedociągnięcia i oczywiste opóźnienia. W obliczu wyzwań, którym należy sprostać, cena opóźnionych lub niepełnych reform jest wysoka, co potwierdza luka między potencjałem wzrostu Europy a potencjałem jej partnerów gospodarczych. Dlatego należy podjąć pilne działania.
5. W tym celu konieczne jest niezwłoczne ożywienie Strategii Lizbońskiej oraz nowe ukierunkowanie priorytetów na wzrost i zatrudnienie. Europa musi odnowić podstawy swej konkurencyjności, zwiększyć swój potencjał wzrostu i wydajność oraz wzmocnić spójność społeczną, kładąc szczególny nacisk na wiedzę, innowacje i optymalne wykorzystanie kapitału ludzkiego.
6. Dla osiągnięcia tych celów, Unia musi zmobilizować wszystkie odpowiednie zasoby krajowe i wspólnotowe - łącznie z polityką spójności - w trzech wymiarach Strategii, gospodarczym, społecznym i środowiskowym, aby lepiej wykorzystać ich synergie w ogólnym kontekście zrównoważonego rozwoju. Obok rządów, wszystkie inne zainteresowane strony - parlamenty, organy regionalne i lokalne, partnerzy społeczni, społeczeństwo obywatelskie - powinny włączyć się do strategii i aktywnie uczestniczyć w osiąganiu jej celów.
7. Jednocześnie perspektywy finansowe na lata 2007-2013 będą musiały zapewnić Unii odpowiednie środki pozwalające na realizację polityk Unii w sensie ogólnym, w tym także polityk, które przyczyniają się do osiągnięcia priorytetowych celów zawartych w Strategii Lizbońskiej. Solidne podstawy makroekonomiczne mają zasadnicze znaczenie dla wspierania wysiłków na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Przyczynią się do tego zmiany w Pakcie Stabilności i Wzrostu, umożliwiając jednocześnie Państwom Członkowskim pełny udział w ożywieniu długoterminowego wzrostu.

8. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji „Partnerstwo na rzecz wzrostu i zatrudnienia - nowy początek Strategii Lizbońskiej”, przedstawiony przy okazji oceny śródkresowej. Z zadowoleniem przyjmuje istotny wkład w tym zakresie ze strony Parlamentu Europejskiego, Komitetu Regionów, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i partnerów społecznych. W świetle tych propozycji Rada Europejska wzywa Komisję, Radę i Państwa Członkowskie do niezwłocznego ożywienia Strategii bazując na działaniach zorientowanych na wzrost i zatrudnienie.
9. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie partnerów społecznych wyrażone podczas trójstronnego szczytu w dniu 22 marca. Wzywa partnerów społecznych do przedstawienia programu wspólnych działań na rzecz wzrostu i zatrudnienia w ramach ich stosownych kompetencji.

Ponadto Rada wzywa Komitet Ekonomiczno-Społeczny do utworzenia, wraz z komitetami ekonomiczno-społecznymi w Państwach Członkowskich i innymi organizacjami partnerskimi, interaktywnej sieci inicjatyw społeczeństwa obywatelskiego celem wspierania procesu wdrażania Strategii.

B. ZASADNICZE OSIE OŻYWIENIA STRATEGII

Wiedza i innowacje - czynniki zrównoważonego wzrostu

10. Europejska przestrzeń wiedzy powinna umożliwić przedsiębiorstwom tworzenie nowych czynników konkurencyjności, konsumentom - korzystanie z nowych towarów i usług, a pracownikom - zdobywanie nowych kwalifikacji. W tej perspektywie, istotny jest rozwój badań, edukacji i wszelkich form innowacji w sposób, który umożliwiałby przekształcenie wiedzy w wartość dodaną oraz zwiększenie liczby i poprawę jakości miejsc pracy. Ponadto w najbliższych latach należy zachęcać do prawdziwego dialogu między zainteresowanymi stronami z sektora publicznego i prywatnego w społeczeństwie opartym na wiedzy.

11. W dziedzinie badań i rozwoju podtrzymuje się ogólny cel zakładający inwestycje na poziomie 3%, przy stosownym podziale między inwestycje prywatne i publiczne. Konkretnie wielkości nakładów należy zdefiniować na szczeblu krajowym. Cel ten zostanie, między innymi, osiągnięty poprzez zachęty fiskalne dla inwestycji prywatnych, lepsze wykorzystanie efektu dźwigni w dziedzinie inwestycji publicznych oraz poprzez modernizację zarządzania instytucjami badawczymi i wyższymi uczelniami.
12. 7. Program Ramowy Badań i Rozwoju będzie nowym impulsem dla rozwoju Europejskiej Przestrzeni Badawczej z korzyścią dla wszystkich Państw Członkowskich wzmacniając europejską współpracę, pobudzając prywatne inwestycje w dziedzinach mających kluczowe znaczenie dla konkurencyjności oraz pomagając zlikwidować lukę technologiczną. Program ten powinien uzupełniać krajowe budżety przeznaczone na badania. Należy zwiększyć atrakcyjność Europy dla naukowców poprzez skuteczną poprawę warunków dotyczących ich mobilności oraz wykonywania pracy. W tym kontekście istotnym elementem byłoby utworzenie Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych, wspierającej badania nad najnowszymi technologiami oraz badania podstawowe. Prace związane z europejskim programem kosmicznym umożliwią wykorzystanie zdolności innowacyjnych i znaczącego potencjału tego sektora.
13. Państwa Członkowskie powinny rozwijać politykę innowacji, uwzględniając własną specyfikę i, między innymi, następujące cele: stworzenie mechanizmów wspierających innowacyjne MŚP, w tym firmy rozpoczynające działalność w sektorze nowoczesnych technologii, promowanie wspólnych badań realizowanych przez przedsiębiorstwa i wyższe uczelnie, poprawę dostępu do kapitału ryzyka, zmianę orientacji zamówień publicznych na innowacyjne produkty i usługi, rozwój partnerstw na rzecz innowacji oraz centrów innowacji na poziomie regionalnym i lokalnym.
14. Nowy program wspólnotowy na rzecz konkurencyjności i innowacji powinien, ze swej strony, znacząco pobudzić działania innowacyjne w całej Unii Europejskiej poprzez nowy mechanizm finansowania innowacyjnych MŚP o wysokim potencjale wzrostu, usprawnienie i wzmocnienie sieci technicznego wsparcia dla innowacji w przedsiębiorstwach oraz poprzez wspieranie rozwoju regionalnych centrów i europejskich sieci innowacji.

15. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości zamiar Komisji przedstawienia wniosku w sprawie utworzenia Europejskiego Instytutu Technologicznego.
16. Europa potrzebuje trwałej struktury przemysłowej na swoim obszarze. Niezbędna jest kontynuacja aktywnej polityki przemysłowej oznaczająca wzmocnienie konkurencyjnej przewagi bazy przemysłowej przy jednoczesnym zapewnieniu komplementarności działań na szczeblu krajowym, ponadnarodowym i europejskim. Cel ten będzie realizowany, między innymi, poprzez inicjatywy technologiczne oparte na partnerstwach publiczno-prywatnych oraz poprzez organizację platform technologicznych, do których zadań należeć będzie określenie długoterminowych planów badawczych. Komisja złoży sprawozdanie ze swoich prac przygotowawczych w tej kwestii do czerwca bieżącego roku.
17. Europejski Bank Inwestycyjny będzie musiał włączyć w zakres swojego strukturalnego instrumentu finansowego projekty badawczo-rozwojowe oraz wraz z Komisją zbadać nowe sposoby wykorzystania funduszy wspólnotowych jako wsparcia dla udzielanych przez siebie pożyczek.
18. Istnieje konieczność stworzenia w pełni globalnego społeczeństwa informacyjnego opartego na powszechnym stosowaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych w usługach publicznych, MŚP i gospodarstwach domowych. W tym celu Inicjatywa i2010 położy nacisk na badania i innowacje w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych, rozwój przemysłu opartego na technologiach informacyjnych, bezpieczeństwo sieci i informacji, jak również spójność i interoperacyjność celem stworzenia przestrzeni informacyjnej bez granic.

19. Rada Europejska przypomina o istotnym wkładzie polityki środowiskowej we wzrost i zatrudnienie, jak również w poprawę jakości życia, w szczególności poprzez rozwój ekoinnowacji i ekotechnologii, a także poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi, co prowadzi do powstawania nowych rynków zbytu i nowych miejsc pracy. Rada podkreśla znaczenie efektywnego wykorzystywania energii jako czynnika istotnego z punktu widzenia konkurencyjności oraz zrównoważonego rozwoju i z zadowoleniem przyjmuje zamiar przygotowania przez Komisję europejskiej inicjatywy w sprawie wydajności energetycznej oraz opracowania zielonej księgi w 2005 r. Należy zdecydowanie popierać ekoinnowacje oraz technologie środowiskowe w szczególności w sektorach energii i transportu, zwłaszcza wśród MŚP oraz promowanie ekotechnologii na rynku zamówień publicznych. Sektor ten rozwija się nie tylko na rynku wewnętrznym, ale ma również znaczny potencjał eksportowy. Rada Europejska zachęca Komisję i Państwa Członkowskie do wdrożenia, w trybie pilnym, planu działania na rzecz ekotechnologii, w tym podjęcia określonych działań w ramach czasowych uzgodnionych z podmiotami gospodarczymi. Z uwagi na znaczenie bioróżnorodności dla pewnych sektorów gospodarki Rada Europejska potwierdza znaczenie dążenia do zahamowania procesu utraty różnorodności biologicznej począwszy od chwili obecnej do roku 2010, w szczególności poprzez włączenie tego wymogu do innych polityk.

Atrakcyjny obszar dla inwestycji i pracy

20. W celu zachęcenia do inwestycji i stworzenia atrakcyjnych warunków dla przedsiębiorstw i pracowników, Unia Europejska musi zakończyć tworzenie rynku wewnętrznego i uczynić otoczenie prawne bardziej przyjaznym dla środowiska biznesowego, które, ze swej strony, musi rozwinać poczucie odpowiedzialności społecznej. Równie potrzebne są: wydajna infrastruktura związana między innymi z problemem brakujących ogniw, wysokiej jakości usługi użyteczności publicznej po przystępnych cenach, jak również zdrowe środowisko oparte na zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz wysokiej jakości życia.
21. Rada Europejska wzywa Państwa Członkowskie, aby nie szczędziły wysiłków dla poszanowania zobowiązań podjętych w Barcelonie w marcu 2002 r. w odniesieniu, między innymi, do transpozycji dyrektyw.

22. W kontekście zakończenia tworzenia rynku wewnętrznego, Rada Europejska określiła wyszczególnione poniżej obszary priorytetowe.

Wspieranie wzrostu i zatrudnienia oraz zwiększenie konkurencyjności wymaga istnienia sprawnie działającego wewnętrznego rynku usług przy jednoczesnym zachowaniu europejskiego modelu społecznego. W świetle toczącej się debaty, z której wynika, że wniosek dotyczący dyrektywy w jej aktualnym kształcie nie w pełni odpowiada powyższym wymogom, Rada Europejska wzywa do podjęcia wszelkich starań w ramach procesu legislacyjnego w celu osiągnięcia szerokiego porozumienia, dzięki któremu wszystkie te cele zostaną osiągnięte.

Rada Europejska odnotowuje, że skuteczne usługi związane z ogólnym interesem gospodarczym mają do odegrania znaczącą rolę w efektywnej i dynamicznie rozwijającej się gospodarce.

Jakiegokolwiek porozumienie w sprawie REACH musi pogodzić kwestie związane z ochroną środowiska i zdrowia z koniecznością promowania konkurencyjności europejskiego przemysłu, przy zwróceniu szczególnej uwagi na MŚP oraz ich potencjał do wdrażania innowacyjnych rozwiązań.

23. Poza aktywną polityką konkurencji, Rada Europejska wzywa Państwa Członkowskie do kontynuowania działań zmierzających do obniżenia ogólnego poziomu pomocy państwa, przy jednoczesnym uwzględnieniu ewentualnych niepowodzeń przedsięwzięć gospodarczych. Działaniom tym musi towarzyszyć realokacja środków pomocowych na rzecz wspierania pewnych celów horyzontalnych, takich jak badania i innowacje, oraz lepsze wykorzystanie kapitału ludzkiego. Reforma systemu pomocy regionalnej powinna również promować większe inwestycje i umożliwiać zmniejszenie nierówności zgodnie z celami lizbońskimi.

24. Rada Europejska po raz kolejny podkreśla znaczenie, jakie przywiązuje do poprawy otoczenia prawnego i zachęca do kontynuowania energicznych prac przewidzianych, między innymi, przez inicjatywę sześciu Prezydencji oraz program operacyjny Rady na rok 2005, przy założeniu dokonania ogólnej oceny na jednym z kolejnych posiedzeń Rady Europejskiej. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości komunikat Komisji i podkreśla konieczność podjęcia zdecydowanych działań w tym kierunku zarówno na szczeblu europejskim, jak i krajowym. Rada Europejska wzywa Komisję i Radę do przeanalizowania wspólnej metodologii pomiaru obciążeń administracyjnych przy założeniu osiągnięcia porozumienia przed końcem 2005 r. Porozumienie to powinno wykorzystywać rezultaty pilotażowych projektów Komisji uzyskane w roku 2005. Rada Europejska wzywa Komisję do opracowania własnego systemu oceny wpływu zgodnie z jej komunikatem, do współpracy z Radą celem zapewnienia szybszych postępów w ramach procesu upraszczania, jak również do podejmowania inicjatyw mających na celu zachęcanie do uczestnictwa wszystkich stron bezpośrednio zaangażowanych w ten proces. Podkreśla także fakt, że inicjatywy podjęte w kontekście poprawy otoczenia prawnego nie mogą same przekształcić się w obciążenia administracyjne.
25. Małe i średnie przedsiębiorstwa odgrywają kluczową rolę w zakresie wzrostu i zatrudnienia oraz uczestniczą w rozwoju struktury przemysłowej. W związku z tym, wzywa się Państwa Członkowskie do kontynuowania ich polityki w tej dziedzinie poprzez łagodzenie obciążeń administracyjnych, wprowadzanie zintegrowanych punktów kontaktowych, jak również dostęp do kredytów, mikrokredytów, innych sposobów finansowania oraz usług im towarzyszących. Dostęp MŚP do programów wspólnotowych ma również ogromne znaczenie. Ponadto wzywa się Komisję i Państwa Członkowskie do jak najlepszego wykorzystania sieci wsparcia dla MŚP; w tym celu należy szybko zidentyfikować, przy udziale partnerów społecznych na szczeblach krajowym i regionalnym, jak również, w miarę możliwości, izb handlowych, niezbędne środki w zakresie usprawniania i współpracy.

26. Rada Europejska zachęca Europejski Fundusz Inwestycyjny do dywersyfikacji działań, w szczególności na rzecz finansowania innowacyjnych MŚP poprzez sieci inwestorów indywidualnych („dobrych duchów biznesu”) oraz sieci transferu technologii. Wspólnie z Komisją należy określić elastyczne środki finansowe przystosowane do tego typu działań. Działania takie muszą być również wspierane przez nowy program wspólnotowy na rzecz konkurencyjności i innowacji.
27. Wspólny rynek musi się także opierać na rzeczywistym rynku wewnętrznym, wolnym od ograniczeń interoperacyjnych i logistycznych. Rozmieszczenie szybkich sieci w regionach o słabej infrastrukturze jest wstępnym warunkiem rozwoju gospodarki opartej na wiedzy. Ogólnie rzecz biorąc, inwestycje w dziedzinie infrastruktury będą sprzyjać wzrostowi i umocnią spójność gospodarczą, społeczną i środowiskową. W ramach Inicjatywy Wzrostu oraz Programów Szybkiego Startu, Rada Europejska podkreśla znaczenie realizacji priorytetowych projektów w dziedzinie sieci transportowych i energetycznych oraz wzywa Unię i Państwa Członkowskie do kontynuowania wysiłków inwestycyjnych, jak również promowania partnerstw publiczno-prywatnych.
28. Otwarta gospodarka światowa oferuje nowe możliwości stymulowania wzrostu, konkurencyjności i nowego ukierunkowania priorytetów gospodarki europejskiej. Rada Europejska dostrzega znaczenie osiągnięcia ambitnego i zrównoważonego porozumienia w negocjacjach z Doha, jak również znaczenie wypracowania dwustronnych i regionalnych umów o wolnym handlu; dążeniu do tego celu muszą towarzyszyć ciągłe starania o zapewnienie spójności standardów na szczeblu międzynarodowym, w tym w kwestii poszanowania praw własności intelektualnej.

Wzrost i zatrudnienie w służbie spójności społecznej

29. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji na temat agendy społecznej, która przyczynia się do realizacji celów Strategii Lizbońskiej, wzmacniając europejski model społeczny oparty na dążeniu do pełnego zatrudnienia i większej spójności społecznej.

30. Podniesienie stopy zatrudnienia i wydłużenie okresu aktywności zawodowej, w połączeniu z reformą systemów ochrony socjalnej, stanowią najlepszy sposób utrzymania obecnego poziomu ochrony socjalnej.

W kontekście trwających prac nad ożywieniem Strategii Lizbońskiej, Komisja omówi pojawiające się kwestie dotyczące zapewnienia trwałego finansowania naszego modelu społecznego i jesienią przedstawi sprawozdanie Radzie Europejskiej.

31. Cele dotyczące pełnego zatrudnienia, jakości i wydajności pracy, jak również spójność społeczna muszą znaleźć odzwierciedlenie w jasnych i wymiernych priorytetach: uczynienie pracy realną opcją dla wszystkich, przyciągnięcie większej liczby osób na rynek pracy, poprawa umiejętności przystosowania się, inwestowanie w kapitał ludzki, modernizacja ochrony socjalnej, promowanie równości szans, w szczególności między mężczyznami a kobietami, oraz propagowanie integracji społecznej.
32. Przyciągnięcie większej liczby osób na rynek pracy jest niezbędne. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez aktywną politykę zatrudnienia, finansową atrakcyjność pracy, środki ułatwiające godzenie życia zawodowego i rodzinnego, w tym poprawę udogodnień związanych z opieką nad dziećmi; należy również przyznać priorytet równości szans, strategiom aktywnego starzenia się, promocji integracji społecznej, a także przekształceniu pracy nielegalnej w legalne zatrudnienie. Należy ponadto rozwinąć nowe źródła zatrudnienia w sektorze usług przeznaczonych dla osób fizycznych i przedsiębiorstw, w dziedzinie gospodarki społecznej, zagospodarowania przestrzennego i ochrony środowiska, jak również w nowych zawodach przemysłowych, między innymi poprzez promowanie lokalnych partnerstw na rzecz wzrostu i zatrudnienia.
33. W odniesieniu do pracowników i przedsiębiorstw, nowe formy organizacji pracy oraz większa różnorodność warunków umownych, lepiej łączące elastyczność z bezpieczeństwem, wpłyną na poprawę zdolności przystosowawczych. Należy również położyć nacisk na lepsze przewidywanie i zarządzanie zmianami gospodarczymi.

34. Kapitał ludzki stanowi najważniejszy atut Europy. Wzywa się Państwa Członkowskie, aby zwiększyły wysiłki na rzecz podniesienia ogólnego poziomu edukacji i zmniejszenia liczby młodych ludzi przedwcześnie opuszczających szkoły, w szczególności poprzez kontynuację programu pracy „Edukacja i kształcenie 2010”. Uczenie się przez całe życie stanowi niezbędny warunek osiągnięcia celów lizbońskich, należy przy tym uwzględnić konieczność zachowania wysokiej jakości nauczania na wszystkich poziomach. Rada Europejska wzywa Państwa Członkowskie, by w szkołach, przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych wszyscy mieli możliwość uczenia się przez całe życie. Należy zwrócić szczególną uwagę na możliwość uczenia się przez całe życie przez pracowników mniej wykwalifikowanych oraz pracowników małych i średnich przedsiębiorstw. Rada Europejska wzywa zatem do szybkiego przyjęcia programu, który Komisja wkrótce przedłoży w tym zakresie. Należy również poprawić warunki dostępu poprzez organizację czasu pracy, usługi wsparcia rodzin, doradztwo zawodowe i nowe formy wspólnego ponoszenia kosztów.
35. Należy rozwijać europejski obszar edukacji poprzez promowanie mobilności geograficznej i zawodowej. Rada Europejska podkreśla znaczenie rozpowszechnienia dokumentu Europass, przyjęcia w roku 2005 dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych oraz europejskich ram kwalifikacji w 2006 r.
36. Polityka integracji społecznej musi być kontynuowana przez Unię i Państwa Członkowskie przy wykorzystaniu wielowymiarowego podejścia, koncentrując się na grupach docelowych takich, jak dzieci z ubogich rodzin.
37. Powrót do stałego i zrównoważonego wzrostu wymaga większego dynamizmu demograficznego, lepszej integracji społeczno-zawodowej oraz lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego reprezentowanego przez europejską młodzież. W tym celu Rada Europejska przyjęła Europejski Pakt na rzecz Młodzieży, zamieszczony w załączniku I, jako jeden z instrumentów służących realizacji celów lizbońskich.

C. POPRAWA ZARZADZANIA

38. Jest rzeczą istotną, aby działania podejmowane przez UE i Państwa Członkowskie wniosły większy i bardziej praktyczny wkład we wzrost i zatrudnienie. W związku z tym wprowadzony zostanie uproszczony mechanizm. Ma on potrójny cel: ułatwienie identyfikacji priorytetów przy jednoczesnym zachowaniu ogólnej równowagi strategii oraz synergii między jej różnymi elementami; poprawę wdrożenia tych priorytetów w praktyce przy większym zaangażowaniu ze strony Państw Członkowskich; racjonalizację procedury monitorowania w celu lepszego zobrazowania wdrożenia strategii na szczeblu krajowym.
39. To nowe podejście, oparte na rozpoczynającym się w tym roku cyklu trzyletnim, który należy wznowić w roku 2008, obejmie następujące etapy:
- a) punktem wyjścia dla cyklu będzie synteza przygotowana przez Komisję („raport strategiczny”). Raport ten zostanie przeanalizowany na forum właściwych składów Rady i omówiony podczas wiosennego posiedzenia Rady Europejskiej, która ustanowi polityczne wytyczne dla gospodarczego, społecznego i środowiskowego wymiaru Strategii.
 - b) Zgodnie z procedurami przewidzianymi w art. 99 i 128 Traktatu oraz na podstawie konkluzji Rady Europejskiej, Rada przyjmie zbiór „zintegrowanych wytycznych” składających się z dwóch elementów: ogólnych wytycznych polityki gospodarczej (OWPG) i wytycznych dotyczących zatrudnienia (WZ). Jako ogólny instrument służący koordynacji polityk gospodarczych, OWPG powinny w dalszym ciągu obejmować pełen zakres polityk makroekonomicznych i mikroekonomicznych, jak również polityki dotyczące zatrudnienia, o ile zachodzi interakcja z tymi pierwszymi; OWPG zapewnią ogólną spójność gospodarczą trzech wymiarów Strategii.

- c) Na podstawie „zintegrowanych wytycznych”,
- Państwa Członkowskie opracują, na własną odpowiedzialność, „krajowe programy reform” stosownie do własnych potrzeb i specyfiki. Programy te będą konsultowane z wszystkimi zainteresowanymi stronami na szczeblu regionalnym i krajowym, w tym z parlamentami, zgodnie z procedurami właściwymi dla każdego Państwa Członkowskiego. Programy te będą uwzględniać cykle wpływające na polityki krajowe i będzie można je modyfikować w przypadku zmian sytuacji. Państwa Członkowskie wzmocnią swoją koordynację wewnętrzną, w stosownych przypadkach poprzez powołanie „krajowego koordynatora ds. Strategii Lizbońskiej”;
 - Komisja, ze swej strony, przedstawi „wspólnotowy program lizboński” jako odpowiednik programów krajowych, obejmujący wszystkie działania, które należy podjąć na szczeblu Wspólnoty na rzecz wzrostu i zatrudnienia, uwzględniając potrzebę spójności polityk.
- d) Sprawozdania na temat dalszych działań wdrażających Strategię Lizbońską przesyłane corocznie Komisji przez Państwa Członkowskie - łącznie z rezultatami stosowania otwartej metody koordynacji - będą odtąd zamieszczane w jednym dokumencie jasno rozróżniającym poszczególne obszary działań i zawierającym wszystkie środki podjęte w ciągu minionych dwunastu miesięcy celem wdrożenia programów krajowych; pierwszy dokument tego typu zostanie przedstawiony jesienią 2006 r.
- e) Komisja będzie sporządzać roczne sprawozdanie dotyczące wdrażania Strategii w jej trzech wymiarach. Na podstawie analizy Komisji, Rada Europejska każdej wiosny dokona przeglądu postępów i wypowie się na temat niezbędnych korekt „zintegrowanych wytycznych”.
- f) W odniesieniu do OWPG, zastosowanie mają istniejące mechanizmy nadzoru wielostronnego.

40. Pod koniec trzeciego roku każdego cyklu „zintegrowane wytyczne”, „krajowe programy reform”, jak również „wspólnotowy program lizboński” zostaną wznowione zgodnie z powyższą procedurą, przy czym punktem wyjścia będzie strategiczny raport Komisji oparty na ogólnej ocenie postępów osiągniętych w ciągu trzech mijających lat.
41. W 2005 r. powyższy cykl rozpocznie się w kwietniu w chwili przedstawienia przez Komisję zintegrowanych wytycznych opracowanych na podstawie niniejszych konkluzji. Wzywa się Państwa Członkowskie do opracowania swoich krajowych programów reform jesienią 2005 r.

III. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

42. W związku z ożywieniem Strategii Lizbońskiej Rada Europejska potwierdza, że Strategia winna być postrzegana w szerszym kontekście uwzględniającym wymogi zrównoważonego rozwoju, zgodnie z którymi zaspokajanie bieżących potrzeb nie powinno ograniczać możliwości zaspokajania tychże przez przyszłe pokolenia. Rada Europejska zgadza się przyjąć, na kolejnym posiedzeniu w czerwcu 2005 r., deklarację w sprawie wytycznych zrównoważonego rozwoju; deklaracja ta posłuży jako podstawa odnowienia strategii zrównoważonego rozwoju przyjętej podczas Rady Europejskiej w Göteborgu w roku 2001. Nowa, pełniejsza i ambitniejsza strategia zawierająca cele, wskaźniki i skuteczną procedurę działań uzupełniających powinna się opierać na pozytywnej wizji długookresowej i w pełni łączyć wymiary wewnętrzne i zewnętrzne. Nowa strategia zostanie przyjęta przed końcem 2005 r., a Komisja zaznaczyła, że w stosownym czasie przedstawi odpowiednie wnioski.

IV. ZMIANY KLIMATU

43. Rada Europejska przyznaje, że zmiany klimatu mogą spowodować znaczne negatywne skutki środowiskowe, gospodarcze i społeczne w wymiarze globalnym. Potwierdza, że aby podstawowy cel Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu został zrealizowany, wzrost globalnej średniej rocznej temperatury przy powierzchni nie powinien przekroczyć 2°C w porównaniu do poziomów z okresu przedindustrialnego.
44. Rada Europejska z wielką satysfakcją przyjmuje wejście w życie Protokołu z Kioto. W tym kontekście, pragnie szczególnie pogratulować Federacji Rosyjskiej ratyfikowania Protokołu.
45. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji „Przezwyciężyć globalne zmiany klimatu” i wzywa Komisję do kontynuacji analizy korzyści i kosztów strategii redukcji emisji CO₂.
46. Rada Europejska podkreśla determinację UE do ożywienia międzynarodowych negocjacji. W tym celu należy:
- zbadać możliwości dotyczące rozwiązań systemowych na okres po roku 2012 w kontekście działań Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, zapewniając możliwie jak najszerszą współpracę wszystkich państw, jak również ich uczestnictwo w skutecznych i właściwych działaniach międzynarodowych;

- opracować średnio- i długoterminową strategię UE w celu zwalczania zmian klimatu, zgodną z celem 2°C. Mając na względzie wymagane globalne redukcje emisji, konieczne jest podjęcie na przestrzeni najbliższych dziesięcioleci ogólnoświatowych starań, zgodnie ze wspólnymi, choć zróżnicowanymi zobowiązaniami i odpowiednimi możliwościami, wraz ze znaczącym zwiększeniem wysiłków na rzecz łącznych redukcji emisji podejmowanych przez wszystkie państwa o wyższym poziomie rozwoju gospodarczego. Bez przesądzania o nowych kryteriach służących różnicowaniu przyszłych słusznych i elastycznych porozumień, UE liczy na zbadanie wspólnie z innymi partnerami możliwości osiągnięcia koniecznych redukcji emisji i oceniając, że, dla państw rozwiniętych należałoby rozważyć poziomy redukcji emisji rzędu 15-30% do roku 2020 i dalej w porównaniu z wartościami odniesienia przewidzianymi w Protokole z Kioto oraz zgodnie z duchem konkluzji przyjętych przez Radę ds. Środowiska. Konieczna będzie analiza zakresów redukcji w świetle przyszłych prac nad uwarunkowaniami, jakich cel ten może zostać osiągnięty, z uwzględnieniem aspektu kosztów i korzyści. Analizy wymagać będą również środki skutecznego zaangażowania państw zużywających duże ilości energii, w tym krajów wschodzących i rozwijających się;
- promować efektywne ekonomicznie środki redukcji emisji.

Rada Europejska będzie regularnie dokonywać przeglądu tej kwestii.

V. ITER

47. Rada Europejska podkreśla potrzebę rozpoczęcia budowy międzynarodowego eksperymentalnego reaktora termojądrowego (ITER) na terytorium Europy przed końcem 2005 r. i wzywa Komisję do podjęcia wszelkich starań, aby osiągnąć ten cel, w szczególności poprzez sfinalizowanie porozumienia międzynarodowego przed lipcem 2005 r.

VI. PRZYGOTOWANIE SZCZYTU ONZ WE WRZEŚNIU 2005 ROKU

48. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje prezentację, przez Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych w dniu 21 marca 2005 r., raportu „Większa wolność - ku rozwojowi, bezpieczeństwu i prawom człowieka dla wszystkich”, który stanowi główny wkład w przygotowanie szczytu Narodów Zjednoczonych we wrześniu 2005 r. poświęconego działaniom związanym z Deklaracją Milenijną (2000) oraz z najważniejszymi konferencjami i szczytami Narodów Zjednoczonych. Rada Europejska potwierdza, że Unia jest zdecydowana odgrywać kluczową rolę ogólnie w ramach Narodów Zjednoczonych, a w szczególności w przygotowaniach do szczytu. Unia Europejska jest zdecydowana, aby poprzez ten proces doprowadzić do ustalenia wspólnych rozwiązań głównych problemów związanych z rozwojem, bezpieczeństwem i prawami człowieka.
49. Rada Europejska wzywa Komisję i Radę do przyspieszenia prac, w szczególności dotyczących różnych aspektów rozwoju, w sposób pozwalający nam ostatecznie uzgodnić stanowiska w różnorodnych kwestiach i umożliwiającą Unii Europejskiej odgrywanie aktywnej roli w przyszłych rozmowach.
- Rada Europejska podkreśla szczególną rolę Afryki w 2005 r. Z zadowoleniem przyjęła zamiar Komisji szybkiego przedstawienia propozycji mających wnieść znaczący wkład w modyfikację celów milenijnych na rzecz rozwoju i zwiększenia wsparcia Unii dla kontynentu afrykańskiego. Rada Europejska przyjmuje również do wiadomości ostatni raport Komisji dotyczący Afryki.
50. Rada Europejska pragnęłaby kontynuować i zintensyfikować dialog na wszystkich szczeblach, prowadzony z grupami państw oraz z państwami, z którymi Unia utrzymuje formalne stosunki, w celu aktywnego dążenia do uzyskania zbieżności stanowisk, mając na względzie osiągnięcie ambitnych i zrównoważonych rezultatów podczas szczytu we wrześniu 2005 r.

VII. LIBAN

51. Rada Europejska akceptuje konkluzje przyjęte przez Radę w dniu 16 marca 2005 r. w sprawie Libanu. Potwierdza swoje zaangażowanie na rzecz suwerennego, niepodległego i demokratycznego Libanu. Przypomina znaczenie rezolucji nr 1559 Rady Bezpieczeństwa ONZ i wyraża pełne poparcie dla misji specjalnego wysłannika Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych.
52. Rada Europejska wzywa Syrię do szybkiego wypełnienia zobowiązań podjętych w dniu 12 marca 2005 r. przez prezydenta Syrii Bachara al Assada dotyczących wycofania z Libanu wszystkich syryjskich oddziałów i służb wywiadowczych.
53. Rada Europejska wyraża pragnienie, że nowy rząd zostanie sformowany w najbliższym czasie i że będzie działał w interesie wszystkich Libańczyków. Rząd ten powinien być zdolny do zorganizowania wolnych, przejrzystych i sprawiedliwych wyborów w przewidzianym terminie, zgodnie z konstytucją libańską i bez jakichkolwiek wpływów czy ingerencji zewnętrznych. Unia Europejska będzie śledzić z uwagą przebieg wyborów i deklaruje gotowość do udzielenia pomocy.

Europejski Pakt na rzecz Młodzieży

W kontekście starzejącej się populacji europejskiej Rada Europejska uważa za niezbędne umożliwienie młodzieży europejskiej korzystania z całości polityk i środków w pełni zintegrowanych ze Strategią Lizbońską. Pakt na rzecz Młodzieży ma na celu poprawę edukacji, kształcenia, mobilności, integracji zawodowej i społecznej młodych Europejczyków, przy jednoczesnym ułatwianiu godzenia życia zawodowego z rodzinnym. Pakt powinien zagwarantować spójność wszystkich inicjatyw, które należy podjąć w tych dziedzinach, jak również służyć jako punkt wyjścia dla silnej i ciągłej mobilizacji na rzecz młodzieży. Powodzenie Paktu wymaga zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron, a przede wszystkim, organizacji młodzieżowych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, jak również Europejskiego Forum Młodzieży, władz terytorialnych i partnerów społecznych.

Rada Europejska wzywa Unię i Państwa Członkowskie, każde w zakresie swych własnych kompetencji, a w szczególności w ramach Europejskiej Strategii Zatrudnienia i Strategii na rzecz Integracji Społecznej, aby opierały się na poniższych metodach działania.

W dziedzinie zatrudnienia, integracji i postępu społecznego

- Zapewnienie szczególnego monitorowania polityk na rzecz trwałej integracji młodzieży na rynku pracy, w ramach programu wzajemnego uczenia się dotyczącego zatrudnienia;
- dążenie do zwiększenia zatrudnienia młodzieży;
- przyznanie priorytetu, w ramach krajowej polityki integracji społecznej, poprawie sytuacji młodzieży najbardziej podatnej na zagrożenia, a w szczególności młodym ludziom dotkniętym ubóstwem, jak również inicjatywom zapobiegającym szkolnym niepowodzeniom;
- wzywanie pracodawców i przedsiębiorstw do wykazania społecznej odpowiedzialności w dziedzinie zawodowej integracji młodzieży;

- zachęcanie młodzieży do rozwijania przedsiębiorczości i promowanie młodych przedsiębiorców.

W dziedzinie edukacji, kształcenia i mobilności

- Zapewnianie, aby wiedza odpowiadała potrzebom gospodarki opartej na wiedzy oraz promowanie w tym celu rozwoju podstawowych kompetencji; w tym kontekście, koncentrowanie wysiłków głównie na problemie przedwczesnego kończenia edukacji;
- zwiększenie możliwości odbycia przez osoby uczące się części nauki w innym Państwie Członkowskim;
- popieranie mobilności młodzieży poprzez eliminowanie przeszkód dla stażystów, wolontariuszy oraz pracowników i ich rodzin;
- wzmocnienie bieżących inicjatyw w ramach programu Marie Curie, dla naukowców;
- rozwijanie, między Państwami Członkowskimi, bliższej współpracy w zakresie przejrzystości i porównywalności kwalifikacji zawodowych, i uznawanie edukacji niesformalizowanej i nieformalnej.

Godzenie życia zawodowego z życiem osobistym i rodzinnym

- Promowanie godzenia życia zawodowego z życiem rodzinnym poprzez podział obowiązków między partnerami, rozbudowę systemu opieki nad dziećmi oraz rozwój innowacyjnych modeli organizacji pracy;
- analiza polityk sprzyjających dzieciom, w świetle dyskusji na temat Zielonej Księgi Komisji w sprawie zmian demograficznych.

Poprawa wdrażania Paktu Stabilności i Wzrostu

- Sprawozdanie Rady dla Rady Europejskiej -

Niniejsze sprawozdanie przedstawia propozycje wzmocnienia i wyjaśnienia wdrożenia Paktu Stabilności i Wzrostu celem usprawnienia koordynacji i nadzoru polityk gospodarczych zgodnie z art. 99 Traktatu oraz uniknięcia nadmiernych deficytów zgodnie z wymogiem art. 104 ust. 1 Traktatu.

Rada potwierdza, że Pakt Stabilności i Wzrostu, oparty na art. 99 i 104 Traktatu, stanowi zasadniczy element makroekonomicznych ram Unii Gospodarczej i Walutowej. Wzywając Państwa Członkowskie do koordynowania swych polityk budżetowych i do unikania nadmiernych deficytów, Pakt przyczynia się do osiągnięcia stabilności makroekonomicznej w UE i odgrywa kluczową rolę w zapewnianiu niskiej inflacji i niskich stóp procentowych, które w zasadniczy sposób przyczyniają się do osiągnięcia zrównoważonego wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy.

Rada przypomina deklarację odnoszącą się do art. III-184 (załączoną do Aktu końcowego Konstytucji), która potwierdziła zaangażowanie Rady Europejskiej w wypełnianie celów Strategii Lizbońskiej - tworzenie miejsc pracy, reformy strukturalne i spójność społeczną - i która w zakresie polityki budżetowej stwierdziła: „Unia ma na celu osiągnięcie zrównoważonego wzrostu gospodarczego i stabilności cen. W związku z tym w ramach polityk gospodarczych i budżetowych należy ustalić odpowiednie priorytety skierowane na reformy gospodarcze, innowacje, konkurencyjność i wzmocnienie prywatnych inwestycji oraz konsumpcji w okresach słabego wzrostu gospodarczego. Powinno to być odzwierciedlone w kierunkach decyzji budżetowych na poziomie krajowym i na poziomie Unii, w szczególności poprzez restrukturyzację dochodów i wydatków publicznych, przy jednoczesnym przestrzeganiu dyscypliny budżetowej zgodnie z Konstytucją i Paktem Stabilności i Wzrostu.”

Dwie nominalne podstawy Paktu – wartość odniesienia wskaźnika deficytu wynosząca 3% PKB oraz wskaźnika zadłużenia wynosząca 60% PKB – udowodniły swoją wartość i wciąż stanowią główny element wielostronnego nadzoru. Jednakże w czerwcu 2004 r. Rada Europejska stwierdziła potrzebę wzmocnienia i wyjaśnienia wdrożenia Paktu Stabilności i Wzrostu celem wspierania przejrzystości i krajowego zaangażowania w zakresie ram fiskalnych UE oraz celem poprawy egzekwowania zasad i przepisów Paktu.

Pakt musi być stosowany we wszystkich krajach w sposób uczciwy i spójny i musi być zrozumiały dla opinii publicznej. Rada potwierdza, że system oparty na zasadach jest najlepszą gwarancją wykonania zobowiązań i równego traktowania wszystkich Państw Członkowskich. Dla wzmocnienia i wyjaśnienia Paktu istotne jest zapewnienie odpowiedniej równowagi pomiędzy bardziej dogłębną oceną sytuacji gospodarczej oraz swobodą w podejmowaniu decyzji dotyczących nadzoru i koordynacji polityk budżetowych a potrzebą zachowania prostoty, przejrzystości i wykonalności ram opartych na zasadach.

Jednakże w Unii Europejskiej obejmującej 25 krajów, które cechuje znaczna heterogeniczność i zróżnicowanie, jak również biorąc pod uwagę doświadczenia z 5 lat funkcjonowania UGW, wzbogacone wspólne ramy kładące silniejszy nacisk na ekonomiczną racjonalność swoich zasad pozwoliłyby lepiej zadbać o różnice w zakresie sytuacji gospodarczych na terenie całej UE. Dlatego też należy dążyć do umocnienia fundamentów ekonomicznych istniejących ram, a przez to poprawy wiarygodności i egzekwowania ram. Celem nie jest zwiększenie sztywności lub elastyczności istniejących przepisów, ale uczynienie ich skuteczniejszymi.

Na tej podstawie, celem reformy jest poprawa reakcji na odczuwane dotychczas braki poprzez położenie większego nacisku na sprawy gospodarcze i wzmożoną koncentrację na zabezpieczeniu równowagi finansów publicznych. Ponadto, instrumenty służące zarządzaniu gospodarczemu UE muszą być lepiej powiązane w celu umocnienia wkładu polityki fiskalnej we wzrost gospodarczy i wsparcia postępu w kierunku realizacji Strategii Lizbońskiej.

Po komunikacie Komisji z dnia 3 września 2004 r. dotyczącym „Wzmocnienia zarządzania gospodarczego i wyjaśnienia wdrażania Paktu Stabilności i Wzrostu” Rada pracowała nad konkretnymi wnioskami dotyczącymi reformy Paktu Stabilności i Wzrostu.

W wyniku przeglądu postanowień Paktu Stabilności i Wzrostu Rada określiła zasadniczo pięć obszarów, do których można by wprowadzić ulepszenia:

- i) wzmocnienie ekonomicznej racjonalności zasad budżetowych celem poprawy ich wiarygodności i odpowiedzialności za nie;
- ii) zwiększenie zaangażowania krajowych organów odpowiedzialnych za politykę;
- iii) efektywniejsze wykorzystanie okresów wzrostu gospodarczego powyżej trendu dla konsolidacji budżetowej, mając na względzie uniknięcie polityk procyklicznych;
- iv) większe uwzględnianie w zaleceniach Rady okresów wzrostu gospodarczego poniżej trendu;
- v) poświęcenie wystarczającej uwagi zadłużeniu i równowadze w procesie nadzoru sytuacji budżetu.

Przygotowując propozycje reformy Paktu Stabilności i Wzrostu, Rada należycie rozważyła wzmocnienie zarządzania i krajowej odpowiedzialności za ramy fiskalne, umocnienie fundamentów ekonomicznych i efektywności Paktu zarówno w sferze zapobiegawczej, jak i korygującej, zabezpieczenie równowagi finansów publicznych w długim okresie, wspieranie wzrostu i unikanie nakładania nadmiernych obciążeń na przyszłe pokolenia.

Zgodnie z rezolucją z Luksemburga w sprawie koordynacji polityki gospodarczej, Rada potwierdza, że zwiększona koordynacja polityk fiskalnych musi przestrzegać zawartej w Traktacie zasady pomocniczości, w poszanowaniu prerogatyw rządów krajowych w określaniu swoich polityk strukturalnych i budżetowych, przy jednoczesnej zgodności z postanowieniami Traktatu i Paktu Stabilności i Wzrostu.

W niniejszym sprawozdaniu ministrowie wskazują zmiany legislacyjne, których wprowadzenie jest niezbędne, aby ich poglądy na temat reformy Paktu Stabilności i Wzrostu mogły zostać wprowadzone w życie. Zamierzają oni ograniczyć zmiany do minimum i oczekują na wnioski Komisji celem wprowadzenia swoich poglądów w życie.

1. Poprawa zarządzania

W celu zwiększenia racjonalności ram fiskalnych UE i wzmocnienia wsparcia dla ich celów i ram instytucjonalnych, Rada uważa, że Państwa Członkowskie, Komisja oraz Rada, unikając jakichkolwiek instytucjonalnych zmian, muszą wypełnić swoje odpowiednie zobowiązania, a w szczególności:

- 1) Komisja i Rada szanują zobowiązanie Państw Członkowskich do wdrożenia wybranych przez siebie polityk w granicach określonych w Traktacie, a w szczególności w jego art. 99 i 104, przy czym Państwa Członkowskie muszą stosować się do zaleceń Rady;
- 2) Komisja musi w stosownym czasie korzystać ze swojego prawa do inicjatywy i skutecznie stosować przepisy, natomiast Rada i Państwa Członkowskie szanują odpowiedzialność Komisji jako strażnika Traktatu i zawartych w nim procedur;
- 3) Rada musi w sposób odpowiedzialny korzystać ze swojego marginesu swobodnego podejmowania decyzji, natomiast Państwa Członkowskie i Komisja szanują odpowiedzialność Rady w zakresie koordynacji polityk gospodarczych w ramach Unii Europejskiej i jej rolę w zakresie właściwego funkcjonowania Unii Gospodarczej i Walutowej;
- 4) Państwa Członkowskie, Rada i Komisja powinny potwierdzić swoje zaangażowanie we wdrażanie Traktatu i Paktu Stabilności i Wzrostu w sposób skuteczny i w stosownym czasie, poprzez wzajemne wsparcie i wzajemną presję oraz zaangażowanie w działanie w bliskiej i konstruktywnej współpracy w procesie gospodarczego i budżetowego nadzoru w celu zagwarantowania pewności i skuteczności zasadom Paktu.

Rada podkreśla znaczenie poprawy zarządzania i wzmocnienia krajowej odpowiedzialności za ramy fiskalne poprzez przedstawione poniżej propozycje.

1.1. Współpraca i komunikacja

Rada, Komisja i Państwa Członkowskie powinny stosować Traktat oraz Pakt Stabilności i Wzrostu w sposób skuteczny i terminowy. Strony powinny działać w bliskiej i konstruktywnej współpracy w procesie gospodarczego i budżetowego nadzoru w celu zagwarantowania pewności i skuteczności zasadom Paktu.

W duchu przejrzystości i odpowiedzialności należy zwrócić szczególną uwagę na pełną i terminową komunikację pomiędzy instytucjami, jak również na komunikację z opinią publiczną.

W szczególności, w celu wspierania szczerzej i poufnej wymiany poglądów, Rada, Komisja i Państwa Członkowskie powinny zobowiązać się do wymiany wczesnych informacji na temat swoich zamierzeń na wszystkich etapach nadzoru budżetowego i procedury nadmiernego deficytu, bez uszczerbku dla ich odpowiednich prerogatyw.

1.2. Poprawa wzajemnego wsparcia i stosowanie wzajemnej presji

Rada uznaje, że zwiększenie skuteczności wzajemnego wsparcia i wzajemnej presji stanowi integralny element zreformowanego Paktu Stabilności i Wzrostu. Rada i Komisja powinny zaangażować się w uzasadnianie i upublicznianie swoich stanowisk i decyzji na wszystkich właściwych etapach procedury Paktu.

Na poziomie strefy euro w ramach współpracy prowadzonej w Eurogrupie należy zapewnić wzajemne wsparcie i wzajemną presję, które powinny się opierać na horyzontalnej ocenie zmian sytuacji budżetowych poszczególnych państw i ich konsekwencji dla całej strefy euro. Takiej oceny należy dokonywać przynajmniej raz w roku, przed latem.

1.3. Uzupełniające krajowe zasady i instytucje budżetowe

Rada uznaje, że krajowe zasady budżetowe powinny uzupełniać zobowiązania Państw Członkowskich wynikające z Paktu Stabilności i Wzrostu. Na szczeblu UE, przeciwnie, należy promować zachęty i eliminować czynniki zniechęcające dla przepisów krajowych służących realizacji celów Paktu Stabilności i Wzrostu. W tym kontekście, Rada wskazuje czynniki zniechęcające wynikające z wpływu pewnych zasad rachunkowych i statystycznych systemu ESA 95 na ramy fiskalne.

Wdrażanie istniejących zasad krajowych (zasad regulujących wydatki, itp.) można by omówić w programach stabilności i konwergencji, przy zachowaniu należytej ostrożności oraz w stopniu, w którym są one istotne dla poszanowania zasad budżetowych UE, ponieważ na szczeblu europejskim Państwa Członkowskie są zobowiązane do przestrzegania tych ostatnich, a zgodność z zasadami budżetowymi UE stanowi główny punkt oceny programów stabilności i konwergencji.

Rada uważa, że krajowe ustalenia w zakresie zarządzania powinny stanowić uzupełnienie ram UE. Instytucje krajowe mogłyby odgrywać bardziej znaczącą rolę w nadzorze budżetowym, tak aby wzmocnić krajowe zaangażowanie, poprawić nadzór uwzględniając krajową opinię publiczną oraz uzupełnić analizę ekonomiczną i analizę polityki na szczeblu UE.

1.4. Program stabilności dla władzy ustawodawczej

Rada zachęca Państwa Członkowskie, by przy opracowywaniu pierwszej aktualizacji swoich programów stabilności/konwergencji po objęciu funkcji przez nowy rząd wykazywały ciągłość w zakresie celów budżetowych zatwierdzonych przez Radę na podstawie poprzedniej aktualizacji programu stabilności/konwergencji oraz, w perspektywie całej kadencji władzy ustawodawczej, przedstawiały informacje dotyczące środków i instrumentów, jakie zamierzają zastosować, aby te cele osiągnąć poprzez określenie swojej strategii budżetowej.

1.5. Zaangażowanie parlamentów narodowych

Rada zachęca rządy Państw Członkowskich do przedłożenia programów stabilności/konwergencji oraz opinii Rady na ich temat swoim parlamentom narodowym. Parlamente narodowe mogą być zainteresowane omówieniem działań prowadzonych w następstwie zaleceń wydanych w związku z wczesnym ostrzeganiem i procedurą nadmiernych deficytów.

1.6. Wiarygodne prognozy makroekonomiczne

Rada uznaje, że prognozy budżetowe powinny opierać się na realistycznych i ostrożnych prognozach makroekonomicznych. Rada uznaje także istotny wkład, jaki mogą mieć prognozy Komisji w koordynację polityki gospodarczej i fiskalnej.

W swoich prognozach makroekonomicznych i budżetowych Państwa Członkowskie, w szczególności państwa należące do strefy euro oraz Państwa Członkowskie uczestniczące w ERM II (Europejski Mechanizm Kursowy II), powinny wykorzystywać „wspólne założenia zewnętrzne”, jeżeli Komisja przekaze je w odpowiednim czasie. Państwa Członkowskie mogą opierać swoje programy stabilności/konwergencji na własnych prognozach. Jednakże rozbieżności między prognozami krajowymi i prognozami Komisji należy wyjaśnić bardziej szczegółowo. Wyjaśnienie takie będzie stanowić punkt odniesienia przy przeprowadzaniu późniejszej oceny błędów w prognozach.

Biorąc pod uwagę nieuniknione błędy w prognozach, w programach stabilności/konwergencji należy położyć większy nacisk na prowadzenie wszechstronnych analiz wrażliwości i/lub opracowanie alternatywnych scenariuszy, aby umożliwić Komisji i Radzie rozpatrzenie pełnego zakresu możliwych skutków fiskalnych.

1.7. Zarządzanie danymi statystycznymi

Rada przyznaje, że wdrożenie ram fiskalnych i ich wiarygodność zależą zasadniczo od jakości, rzetelności i terminowego opracowywania danych budżetowych. Wiarygodne dane statystyczne przygotowane w terminie nie tylko mają podstawowe znaczenie w przypadku oceny sytuacji budżetowej poszczególnych rządów; ich pełna przejrzystość pozwoli także rynkom finansowym lepiej ocenić wiarygodność kredytową poszczególnych Państw Członkowskich, zapewniając przy tym ważny instrument ostrzegający przed błędami w założeniach poszczególnych polityk.

Kluczowym zagadnieniem pozostaje zapewnienie odpowiednich praktyk, zasobów i możliwości sporządzania wysokiej jakości danych statystycznych na poziomie krajowym i europejskim, tak aby zapewnić niezależność, uczciwość i odpowiedzialność zarówno krajowych urzędów statystycznych, jak i Eurostatu. Ponadto należy skoncentrować działania na rozwoju zdolności operacyjnych, możliwości monitorowania, niezależności i odpowiedzialności Eurostatu. W ciągu roku 2005 Komisja i Rada zajmują się kwestią poprawy zarządzania europejskim systemem statystycznym.

Państwa Członkowskie i instytucje UE powinny potwierdzić swoje zaangażowanie w tworzenie wysokiej jakości, rzetelnych danych budżetowych oraz w zapewnienie wzajemnej współpracy, aby ten cel osiągnąć. Nałożenie sankcji na Państwo Członkowskie powinno być rozpatrywane w przypadku niewypełnienia przez dany rząd obowiązku rzetelnego przedkładania danych statystycznych.

2. Wzmocnienie sfery zapobiegawczej

Istnieje ogólna zgoda, by okresy wzrostu powyżej trendu były wykorzystywane do konsolidacji budżetu w celu unikania polityk procyklicznych. Brak realizacji w przeszłości średniookresowego celu budżetowego „bliskiego równowagi lub wykazującego nadwyżkę budżetową” wymaga wzmocnienia sfery zapobiegawczej Paktu Stabilności i Wzrostu poprzez ponowne zobowiązanie Państw Członkowskich do podjęcia działań budżetowych niezbędnych do zbliżenia się do tego celu i wypełnienia tego zobowiązania.

2.1. Definicja średniookresowego celu budżetowego

Zgodnie z Paktem Stabilności i Wzrostu Państwa Członkowskie zobowiązane są do przestrzegania średniookresowego celu „budżetu bliskiego równowagi lub wykazującego nadwyżkę budżetową”.

W świetle większej różnorodności gospodarczej i budżetowej w UE obejmującej 25 Państw Członkowskich, Rada uznaje, że średniookresowy cel powinien być zróżnicowany dla poszczególnych Państw Członkowskich w taki sposób, by uwzględniał różnorodność sytuacji gospodarczych i budżetowych oraz jej zmiany, jak również zróżnicowane ryzyko budżetowe zagrażające równowadze finansów publicznych, także w związku z przewidywanymi zmianami demograficznymi.

W związku z tym Rada proponuje wypracowanie celów średniookresowych, które poprzez uwzględnienie specyfiki gospodarki każdego Państwa Członkowskiego, prowadzą do osiągnięcia potrójnego celu. Przede wszystkim cele te powinny zawierać margines zabezpieczający przed przekroczeniem przez deficyt progu 3% . Powinny one także zapewniać szybkie postępy w kierunku równowagi. Biorąc pod uwagę powyższe założenia, powinny zostawiać swobodę prowadzenia polityki budżetowej, uwzględniając w szczególności potrzeby inwestycji publicznych.

Cele średniookresowe powinny być zróżnicowane i mogą odbiegać od celu budżetowego „bliskiego równowagi lub wykazującego nadwyżkę budżetową” dla poszczególnych Państw Członkowskich, biorąc pod uwagę ich bieżący wskaźnik zadłużenia oraz potencjalny wzrost, przy jednoczesnym zachowaniu wystarczającego marginesu zapewniającego pozostawanie poniżej wartości odniesienia ustalonej na poziomie -3% PKB. W związku z tym cele średniookresowe dla Państw Członkowskich strefy euro i ERM II osiągałyby w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe, wielkości pomiędzy -1% PKB dla państw o małym zadłużeniu/wysokim wzroście potencjalnym a równowagą lub nadwyżką dla państw o dużym zadłużeniu/niskim wzroście potencjalnym.

Długoterminowa równowaga finansów publicznych byłaby wspierana przez obniżenie wskaźników zadłużenia do rozsądnych poziomów.

Należy uwzględnić zobowiązania ukryte (wynikające ze zwiększenia wydatków w związku ze starzeniem się społeczeństw), gdy tylko kryteria i warunki wykonania takiego działania zostaną określone i przyjęte przez Radę. Do końca roku 2006 Komisja złoży sprawozdanie z postępów poczynionych w metodologii mającej na celu uzupełnienie analizy poprzez włączanie takich ukrytych zobowiązań.

Niemniej jednak Rada podkreśla, że nie można oczekiwać, by w krótkim okresie w ramach polityki fiskalnej można było poradzić sobie z pełnymi skutkami strukturalnymi demograficznego starzenia się oraz zachęca Państwa Członkowskie do kontynuowania działań dotyczących wdrażania reform strukturalnych w dziedzinach związanych ze starzeniem się społeczeństw, jak również działań nakierowanych na zwiększenie wskaźników zatrudnienia i współczynników aktywności zawodowej.

Średniookresowe cele budżetowe mogą zostać zrewidowane przy wdrażaniu istotniejszych reform, a w każdym przypadku co cztery lata, w celu uwzględnienia zmian w zakresie długu publicznego, wzrostu potencjalnego i równowagi fiskalnej.

2.2. Procedura dostosowawcza do celu średniookresowego

Rada uważa, że należy zastosować bardziej symetryczne podejście do polityki fiskalnej w ramach cyklu koniunkturalnego poprzez zwiększenie dyscypliny budżetowej w okresach ożywienia gospodarczego, mając na celu unikanie polityk procyklicznych oraz stopniowe osiągnięcie celu średniookresowego, tworząc w ten sposób możliwości uwzględnienia osłabienia koniunktury i zmniejszania długu publicznego w zadowalającym tempie, co przyczyni się do długookresowej równowagi finansów publicznych.

Państwa Członkowskie powinny podjąć zobowiązanie, na poziomie europejskim, do aktywnej konsolidacji finansów publicznych w okresach dobrej koniunktury. Zakłada się wykorzystanie niespodziewanych dodatkowych dochodów w celu obniżenia deficytu i zadłużenia.

Państwa Członkowskie, które nie osiągnęły jeszcze swoich celów średniookresowych powinny podjąć kroki pozwalające na osiągnięcie takich celów w ramach cyklu koniunkturalnego. Ich wysiłki dostosowawcze powinny być zwiększone w okresach dobrej koniunktury, natomiast w okresach złej koniunktury wysiłki te można ograniczyć. Dla osiągnięcia średniookresowego celu, Państwa Członkowskie należące do strefy euro lub uczestniczące w ERM-II powinny realizować coroczną korektę w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe, w wysokości 0,5% PKB jako wartość odniesienia. Okresy dobrej koniunktury należy rozumieć jako okresy, w których produkcja przewyższa poziom potencjalny, z uwzględnieniem elastyczności dochodów podatkowych.

Państwa Członkowskie, które nie realizują wymaganej procedury dostosowawczej wyjaśniają przyczyny takiego odstępstwa w rocznej aktualizacji programów stabilności/konwergencji. Komisja zapewni doradztwo w zakresie polityki zachęcając Państwa Członkowskie do kontynuowania procesu dostosowawczego. Taka polityka doradcza zostanie zastąpiona systemem wczesnego ostrzegania zgodnie z Konstytucją, z chwilą jej wejścia w życie.

2.3. Uwzględnianie reform strukturalnych

Rada uznaje, że aby wzmocnić pro wzrostową naturę Paktu, przy określaniu procedury dostosowawczej do celu średniookresowego dla państw, które takiego celu jeszcze nie osiągnęły, będą brane pod uwagę reformy strukturalne, a w przypadku państw, które ten cel osiągnęły, reformy strukturalne pozwolą na tymczasowe odstępstwo od tego celu, przy oczywistym założeniu, że należy zagwarantować margines bezpieczeństwa, aby zapewnić przestrzeganie wartości odniesienia dla deficytu wynoszącej 3% PKB oraz przy założeniu, że oczekuje się, że sytuacja budżetu powróci do celu średniookresowego w okresie objętym programem.

Jedynie najistotniejsze reformy, przynoszące bezpośrednio oszczędności w długim okresie, w tym poprzez zwiększenie wzrostu potencjalnego, a w związku z tym mające weryfikowalny pozytywny wpływ na długookresową równowagę finansów publicznych, będą brane pod uwagę. W ramach corocznej aktualizacji programów stabilności/konwergencji konieczne będzie przeprowadzenie szczegółowej analizy tych reform pod względem kosztów i korzyści dla budżetu.

Propozycje te należy włączyć do rozporządzenia 1466/97.

Ponadto Rada jest świadoma, że przestrzeganie celów budżetowych wynikających z Paktu Stabilności i Wzrostu nie powinno hamować reform strukturalnych, które jednoznacznie poprawiają długookresową równowagę finansów publicznych. Rada uznaje, że należy zwrócić szczególną uwagę na reformy systemów emerytalnych wprowadzające system oparty na wielu filarach, w tym jednym obowiązkowym, filarze kapitałowym. Pomimo że reformy te pociągają za sobą krótkookresowe pogorszenie sytuacji finansów publicznych w okresie ich wdrażania, niewątpliwiej poprawie ulega długookresowa równowaga finansów publicznych. W związku z tym Rada uznaje, że Państwa Członkowskie, które wdrażają takie reformy powinny mieć możliwość odstępstwa od procedury dostosowawczej do celu średniookresowego lub od samego celu średniookresowego. Odstępstwo od celu średniookresowego powinno odpowiadać kosztowi netto reformy dla filaru publicznego, pod warunkiem, że odstępstwo jest tymczasowe i zachowano odpowiedni margines bezpieczeństwa dotyczący przestrzegania wartości odniesienia.

3. Poprawa wdrażania procedury nadmiernego deficytu

Procedura nadmiernego deficytu powinna nadal być prosta, przejrzysta i sprawiedliwa. Niemniej jednak, doświadczenia z ostatnich lat wskazują na możliwość poprawy jej wdrażania.

Najważniejszą zasadą przy stosowaniu procedury jest niezwłoczne obniżenie nadmiernego deficytu.

Rada podkreśla, że celem procedury nadmiernego deficytu jest pomoc, nie zaś karanie, zatem jest ona dla Państw Członkowskich bodźcem do przestrzegania dyscypliny budżetowej poprzez stosowanie wzmocnionego nadzoru, wzajemne wsparcie i wzajemną presję. Ponadto, w trakcie wdrażania procedury nadmiernego deficytu należy dokonać wyraźnego rozróżnienia pomiędzy błędami w założeniach strategii a błędami w prognozach. Jeżeli jednak Państwo Członkowskie nie stosuje się do skierowanych do niego zaleceń w ramach procedury nadmiernego deficytu, Rada ma prawo zastosowania dostępnych sankcji.

3.1. Przygotowywanie sprawozdania Komisji zgodnie z art. 104 ust. 3

W celu uniknięcia nadmiernego deficytu budżetowego, zgodnie z art. 104 ust. 1 Traktatu, sprawozdania przygotowywane przez Komisję w wyniku monitorowania na podstawie art. 104 ust. 3 Traktatu, stanowią podstawę do wydawania opinii przez Komitet Ekonomiczno-Finansowy, do następującej potem oceny przez Komisję oraz ostatecznie do decyzji Rady o istnieniu nadmiernego deficytu, jak również do wydawania zaleceń przez ten organ, w tym dotyczących terminów korygowania deficytu.

Rada i Komisja są zdecydowane do dokładnego zachowania i podtrzymywania wartości odniesienia w wysokości 3% i 60% PKB, stanowiących podstawę do monitorowania rozwoju sytuacji budżetowej oraz stosunku między długiem publicznym a PKB w Państwach Członkowskich. Komisja zawsze opracowuje sprawozdanie na podstawie art. 104 ust. 3 Traktatu. Komisja bada w sprawozdaniu, czy ma zastosowanie jeden lub więcej wyjątków przewidzianych odpowiednio w art. 104 ust. 2 lit. a) oraz b). Rada następnie proponuje przegląd lub wyjaśnienie zakresu tych wyjątków.

Jak przewidziano w Traktacie, sprawozdanie Komisji uwzględnia również to, czy deficyt publiczny w Państwie Członkowskim przekracza publiczne wydatki inwestycyjne i uwzględnia wszelkie inne istotne czynniki, w tym średniookresową sytuację gospodarczą i budżetową Państwa Członkowskiego. Rada następnie proponuje wyjaśnienie pojęcia „wszelkich innych istotnych czynników”.

3.2. „Wyjątkowy oraz tymczasowy charakter” przekroczenia deficytu ponad wartość odniesienia

W art. 104 ust. 2 lit. a) tiret drugie Traktat przewiduje zastosowanie wyjątku, jeżeli przekroczenie wartości odniesienia ma charakter wyjątkowy oraz tymczasowy i stosunek ten pozostaje bliski wartości odniesienia.

Zważywszy na to, że w celu odniesienia korzyści z zastosowania wyjątku, stosunek ten musi zawsze pozostawać blisko wartości odniesienia, w rozporządzeniu 1467/97 zdefiniowano, kiedy przekroczenie wartości odniesienia, wciąż pozostające jej bliskie, uważa się za wyjątkowe oraz tymczasowe: aby uznać takie przekroczenie za wyjątkowe, musi ono wynikać z nadzwyczajnego zdarzenia, na które Państwo Członkowskie nie ma wpływu i które oddziałuje w sposób znaczący na sytuację finansową sektora instytucji rządowych i samorządowych lub musi wynikać ze znacznego pogorszenia koniunktury. Aby uznać przekroczenie za tymczasowe, prognozy budżetowe Komisji muszą wskazywać, że deficyt obniży się poniżej wartości odniesienia po ustąpieniu nadzwyczajnego zdarzenia lub poważnego pogorszenia koniunktury.

Poważne pogorszenie koniunktury obecnie definiuje się z zasady jako roczny spadek realnego PKB wynoszący co najmniej 2%. Ponadto w przypadku rocznego spadku realnego PKB mniejszego niż 2%, zgodnie z rozporządzeniem 1467/97 Rada wciąż może zdecydować o nieistnieniu nadmiernego deficytu w świetle dodatkowych dowodów, w szczególności nagłego pogorszenia koniunktury lub skumulowanego spadku produkcji w porównaniu z trendem historycznym.

Rada uważa, że obecna definicja „poważnego pogorszenia koniunktury” zamieszczona w art. 2 ust. 2 rozporządzenia 1467/97 jest zbyt restrykcyjna. Rada uważa, że należy dostosować art. 2 ust. 2 i 3 rozporządzenia 1467/97, tak aby pozwolić zarówno Komisji, jak i Radzie, podczas dokonywania oceny i podejmowania decyzji o istnieniu nadmiernego deficytu, zgodnie z art. 104 ust. 3-6 Traktatu, na uznanie za wyjątkowe przekroczenia wartości odniesienia powstałego w wyniku ujemnego wzrostu lub skumulowanego spadku produkcji w przedłużających się okresach bardzo niskiego wzrostu w porównaniu do wzrostu potencjalnego.

3.3. „Wszelkie inne istotne czynniki”

Art. 104 ust. 3 Traktatu przewiduje, że przygotowując sprawozdanie o niespełnieniu kryteriów poszanowania dyscypliny budżetowej Komisja „uwzględnia również to, czy deficyt publiczny przekracza publiczne wydatki inwestycyjne i uwzględnia wszelkie inne istotne czynniki, w tym średniookresową sytuację gospodarczą i budżetową Państwa Członkowskiego”. Zrównoważona całościowa ocena musi obejmować wszystkie te czynniki.

Rada podkreśla, że uwzględnianie „innych istotnych czynników” w działaniach prowadzących do podjęcia decyzji o istnieniu nadmiernego deficytu (art. 104 ust. 4, 5 i 6) należy w pełni podporządkować nadrzędnej zasadzie stanowiącej, że, przed uwzględnieniem innych istotnych czynników, przekroczenie wartości odniesienia ma charakter tymczasowy, zaś deficyt pozostaje bliski wartości odniesienia.

Rada uważa, że ramy, w których uwzględnia się „wszelkie inne istotne czynniki” powinny zostać sprecyzowane. Sprawozdanie Komisji sporządzone na podstawie art. 104 ust. 3 powinno właściwie odzwierciedlać zmiany w średniookresowej sytuacji gospodarczej (w szczególności potencjalny wzrost, stan cyklu koniunkturalnego, wdrażanie polityk w ramach Agendy Lizbońskiej oraz polityk sprzyjających badaniom i rozwojowi oraz innowacji) oraz zmiany w średniookresowej sytuacji budżetowej (w szczególności starania prowadzące do konsolidacji fiskalnej w „okresach dobrej koniunktury”, równowaga zadłużenia, inwestycje publiczne oraz ogólna jakość finansów publicznych). Ponadto, odpowiednio uwzględnione zostaną wszelkie pozostałe czynniki, które według zainteresowanego Państwa Członkowskiego są ważne dla dokonania całościowej oceny jakościowej przekroczenia wartości odniesienia. W tym kontekście szczególnie uwzględnione zostaną starania budżetowe mające na celu zwiększanie lub podtrzymywanie wysokiego poziomu nakładów finansowych na rzecz wspierania międzynarodowej solidarności oraz osiągania celów polityki europejskiej, w szczególności zjednoczenia Europy, jeżeli działania takie mają negatywny wpływ na wzrost i obciążenia fiskalne danego Państwa Członkowskiego.

Z pewnością nie należy dążyć do ponownego zdefiniowania wartości odniesienia z Maastricht dotyczącej deficytu poprzez wykluczenie niektórych pozycji budżetowych.

Jeśli Rada zdecyduje na podstawie art. 104 ust. 6 że w Państwie Członkowskim istnieje nadmierny deficyt, „inne istotne czynniki” również będą uwzględniane w kolejnych etapach procedury, o których mowa w art. 104. Jednakże nie należy ich uwzględniać na podstawie art. 104 ust. 12, tzn. w decyzji Rady, czy nadmierny deficyt został skorygowany przez Państwo Członkowskie.

Propozycje te należy ująć w rozporządzeniu 1467/97.

3.4. Uwzględnienie reform systemów emerytalnych

Rada uważa, że należy starannie rozważyć nieznaczne przekroczenie wartości odniesienia, które odzwierciedla wdrażanie reform emerytalnych wprowadzających system opierający się na wielu filarach, w tym obowiązkowy filar kapitałowy. Pomimo że wdrożenie takich reform prowadzi do krótkookresowego pogorszenia sytuacji budżetowej, poprawie ulega długookresowa równowaga finansów publicznych.

Komisja i Rada przy dokonywaniu wszelkich ocen budżetowych w ramach procedury nadmiernego deficytu odpowiednio uwzględnią wdrożenie tych reform.

W szczególności przy ocenianiu korekty nadmiernego deficytu na podstawie art. 104 ust. 12, Komisja i Rada będą oceniać zmiany wielkości deficytu według procedury nadmiernego deficytu, uwzględniając koszt netto reformy dla filaru publicznego. Koszt netto reformy zostanie uwzględniony w pierwszych pięciu latach po wprowadzeniu przez Państwo Członkowskie obowiązkowego filaru kapitałowego, lub pięć lat po 2004 r. dla Państw Członkowskich, które już wprowadziły taki system. Ponadto uwzględnienie to następować będzie w sposób regresywny, tzn. w okresie pięciu lat uwzględnione będzie 100, 80, 60, 40 i 20 procent kosztu netto reformy dla filaru publicznego.

3.5. Zwiększenie nacisku na zadłużenie i równowagę

Zgodnie z postanowieniami Traktatu Komisja musi zbadać przestrzeganie dyscypliny budżetowej na podstawie kryteriów deficytu i zadłużenia. Rada zgadza się, że należy położyć zwiększony nacisk na zadłużenie i równowagę oraz ponownie potwierdza potrzebę zmniejszenia długu publicznego poniżej 60% PKB w zadowalającym tempie, przy uwzględnieniu warunków makroekonomicznych. Im wyższy jest stosunek zadłużenia do PKB w Państwach Członkowskich, tym większy musi być ich wysiłek, by go szybko zredukować.

Rada uważa, że należy umocnić ramy nadzoru zadłużenia poprzez zastosowanie pojęcia „dostatecznego zmniejszania się i zbliżania się do wartości odniesienia w zadowalającym tempie” do wskaźnika zadłużenia w kategoriach jakościowych, uwzględniając warunki makroekonomiczne i dynamikę zadłużenia, w tym dążenie do osiągnięcia odpowiednich poziomów nadwyżek pierwotnych oraz innych środków mających na celu zmniejszenie zadłużenia brutto oraz strategię zarządzania zadłużeniem. Dla państw znajdujących się powyżej wartości odniesienia Rada sformułuje zalecenia w sprawie dynamiki zadłużenia w jej opiniach dotyczących programów stabilności i konwergencji.

W tym celu nie jest wymagane wprowadzenie zmian w istniejących rozporządzeniach.

3.6. Przesunięcie ostatecznego terminu podjęcia skutecznych działań i środków

Rada uważa, że ostateczny termin przyjęcia decyzji o istnieniu nadmiernego deficytu na podstawie art. 104 ust. 6 powinien zostać przedłużony z trzech do czterech miesięcy po ostatecznym terminie przekazania notyfikacji fiskalnej. Ponadto Rada uważa, że okres przeznaczony na podjęcie skutecznego działania po zaleceniu skorygowania nadmiernego deficytu zgodnie z art. 104 ust. 7 może zostać przedłużony z czterech do sześciu miesięcy w celu umożliwienia danemu Państwu Członkowskiemu lepszego dopasowania tego działania do krajowej procedury budżetowej oraz opracowania lepszego pakietu środków. Mogłoby to ułatwić przyjęcie korekcyjnych pakietów środków strukturalnych (w przeciwieństwie do środków w dużej mierze tymczasowych). Ponadto przy bardziej odległych ostatecznych terminach możliwe byłoby uwzględnienie zaktualizowanej prognozy Komisji tak, aby przedsięwzięte środki oraz istotne zmiany sytuacji gospodarczej mogące uzasadnić przesunięcie ostatecznych terminów mogły być oceniane razem. Z tych samych powodów powinno się przedłużyć jednomiesięczny ostateczny termin podjęcia przez Radę decyzji o przejściu z art. 104 ust. 8 do art. 104 ust. 9 do dwóch miesięcy, a dwumiesięczny ostateczny termin zgodny z art. 104 ust. 9 powinien zostać przedłużony do czterech miesięcy.

Niniejsze propozycje wymagać będą wprowadzenia zmian do odpowiednich artykułów rozporządzenia 1467/97.

3.7. Początkowy ostateczny termin skorygowania nadmiernego deficytu

Rada uważa, że ostateczny termin skorygowania nadmiernego deficytu powinien co do zasady wynosić rok od jego stwierdzenia, a więc normalnie przypadać powinien na drugi rok od wystąpienia tego zjawiska. Rada uznaje jednak, że elementy, które należy uwzględnić przy ustalaniu początkowego ostatecznego terminu skorygowania nadmiernego deficytu powinny być precyzyjniej sformułowane i powinny obejmować w szczególności ogólną ocenę wszystkich czynników, wymienionych w sprawozdaniu na podstawie art. 104 ust. 3.

Jako punkt odniesienia, kraje z nadmiernym deficytem będą musiały osiągnąć minimalny wysiłek fiskalny wynoszący przynajmniej 0,5% PKB w ujęciu rocznym uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe, a początkowy ostateczny termin skorygowania nadmiernego deficytu powinien być ustalony przy uwzględnieniu tego minimalnego wysiłku fiskalnego. Jeśli wysiłek ten wydaje się wystarczać do skorygowania nadmiernego deficytu w następnym roku po jego stwierdzeniu, nie należy ustalać początkowego ostatecznego terminu wykraczającego poza ten rok.

Rada uznaje jednak, że w wypadku wystąpienia szczególnych okoliczności, można ustalić początkowy ostateczny termin skorygowania nadmiernego deficytu o rok później, tzn. w drugim roku po jego stwierdzeniu, tak więc w trzecim roku po jego wystąpieniu. Przy decydowaniu o istnieniu szczególnych okoliczności uwzględniać się będzie wyważoną całościową ocenę czynników wymienionych w sprawozdaniu na podstawie art. 104 ust. 3.

Początkowy ostateczny termin zostanie ustalony bez uszczerbku dla uwzględnienia reform systemów emerytalnych oraz bez uszczerbku dla ostatecznych terminów mających zastosowanie do nowych i przyszlých Państw Członkowskich.

3.8. Zmiana ostatecznych terminów skorygowania deficytu

Rada uznaje, że można zmienić i przedłużyć ostateczne terminy skorygowania nadmiernego deficytu, jeżeli w trakcie procedury nadmiernego deficytu wystąpiłyby nieprzewidziane niekorzystne wydarzenia ekonomiczne mające poważne negatywne konsekwencje budżetowe. Powtórzenie zalecenia na podstawie art. 104 ust. 7 lub wezwania na podstawie art. 104 ust. 9 Traktatu jest możliwe i powinno być stosowane, jeżeli dane Państwo Członkowskie podjęło skuteczne działania zgodnie z początkowym zaleceniem lub wezwaniem. Taką możliwość należy określić w rozporządzeniu 1467/97.

Państwa Członkowskie zobowiązane będą udokumentować podjęcie skutecznego działania na podstawie zaleceń. Jeżeli podjęto skuteczne działanie w odpowiedzi na wcześniejsze zalecenia, a niespodziewane zmiany wzrostu gospodarczego uzasadniają zmianę ostatecznych terminów skorygowania nadmiernego deficytu, procedura nie przejdzie do następnego etapu. Prognoza wzrostu zawarta w zaleceniu Rady stanowić będzie punkt odniesienia dla oceny niespodziewanych zmian wzrostu gospodarczego.